

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Josefa Baxy, soudce JUDr. Ivo Pospíšila a soudkyně JUDr. Lenky Kaniové v právní věci žalobkyně: **P. T.**, zastoupena Mgr. Pavlínou Malíkovou, advokátkou se sídlem Kopeckého sady 152/15, Plzeň, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 13. 8. 2019, č. j. OAM-575/ZA-ZA11-K10-2016, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Plzni ze dne 9. 4. 2020, č. j. 60 Az 62/2019 – 44,

t a k t o :

- I. Rozsudek Krajského soudu v Plzni ze dne 9. 4. 2020, č. j. 60 Az 62/2019 – 44, **se ruší**.
- II. Rozhodnutí Ministerstva vnitra ze dne 13. 8. 2019, č. j. OAM-575/ZA-ZA11-K10-2016, **se ruší** a věc **se vrací** žalovanému k dalšímu řízení.
- III. Žalobkyni **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení o žalobě ani o kasační stížnosti.
- IV. Žalovaný **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o žalobě ani o kasační stížnosti.
- V. Ustanovené zástupkyni žalobkyně, advokátce Mgr. Pavlíně Malíkové, **se přiznává** odměna za zastupování v řízení o kasační stížnosti ve výši **3.400 Kč**, která jí bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu ve lhůtě 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Žalobkyně, která je státní příslušnicí Íránské islámské republiky, podala dne 2. 7. 2018 žádost o mezinárodní ochranu podle § 3 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu (dále jen „zákon o azylu“). Ve správním řízení uvedla, že o mezinárodní ochranu žádá, neboť se obává šikany

a nátlaku ze strany íránských úřadů, které se tak budou snažit přinutit k návratu do země původu i jejího manžela. Tomu byla na území ČR udělena doplňková ochrana. Žalobkyně dále v žádosti uvedla, že chce nadále žít se svým manželem na území ČR a žádost o mezinárodní ochranu je jediná možnost legalizace pobytu dostupná z území ČR, neboť jí uplynula platnost víza.

[2] Žalovaný nyní napadeným rozhodnutím žalobkyni neudělil mezinárodní ochranu podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona o azylu. Žalobkyně proti jeho rozhodnutí brojila žalobou u Krajského soudu v Plzni (dále jen „krajský soud“), který ji napadeným rozsudkem zamítl.

[3] Krajský soud předně uvedl, že zákonnost rozhodnutí žalovaného přezkoumal pouze z hlediska absence důvodů pro udělení doplňkové ochrany, neboť žalobkyně řádnými žalobními body nebrojila proti jiným závěrům obsaženým v rozhodnutí.

[4] Soud nejprve neshledal důvodnou námitku nezákonného neprovedení důkazu oddacím listem. Žalovaný totiž důkaz touto listinou provedl a ztotožnil se se žalobkyní ohledně závěru o existenci manželství mezi žalobkyní a jejím manželem. Žalobkyně v žalobě neozřejmila, jak z oddacího listu vyplývá existence hrozby skutečného nebezpečí vážné újmy, která je nutným předpokladem pro udělení doplňkové ochrany.

[5] Krajský soud označil zjištění skutkového stavu žalovaným za „ještě dostatečné“. Ze správního spisu sice neplyne nic, co by poskytovalo bližší informace ve vztahu k hrozbě vážné újmy, tedy nic o situaci rodinných příslušníků osob, které v zahraničí požívají mezinárodní ochrany před íránskou státní mocí, informace o zemi původu v této podrobnosti však nemusí být vůbec dostupné, neobsahují je ani zahraniční materiály, z nichž žalovaný vycházel, a neoznačila je ani žalobkyně.

[6] Dále krajský soud konstatoval, že rozhodnutí žalované dostalo nárokům kladeným na řízení ve věcech mezinárodní ochrany stran důkazního standardu i rozložení důkazního břemene. Rozhoduje-li žalovaný za důkazní nouze, je stěžejním důkazním prostředkem výpověď žadatele a klíčovým faktorem se stává posouzení celkové věrohodnosti žadatele a posouzení pravděpodobnosti, zda k události opravdu došlo podle jeho výpovědi. Přestože z ničeho neplyne povinnost cizince podat žádost o mezinárodní ochranu bezprostředně po příchodu na území, jak naznačuje žalovaný, při hodnocení věrohodnosti azylového příběhu žalobkyně lze brát v potaz i časovou prodlevu mezi opuštěním země původu a podáním žádosti o mezinárodní ochranu, která její věrohodnost oslabuje. Rovněž ze svého tvrzení o účelovosti sňatku žalobkyně měl žalovaný buďto vyvodit odpovídající právní následek včetně řádného odůvodnění, nebo to vůbec nenaznačovat.

[7] Dle krajského soudu postupoval žalovaný správně i při hodnocení toho, zda existuje skutečné nebezpečí žalobkyní popisované újmy. Při absenci konkrétních zjištění o situaci v zemi původu hodnotil skutkové okolnosti známé přímo z jejího případu. Z Íránu mohla vycestovat bez obtíží, takže není důvod domnívat se, že by jí při návratu pravděpodobně hrozila šikana či omezení osobní svobody (ani jedno ostatně nemůže být bez dalšího vážnou újmu ve smyslu § 14a odst. 2 zákona o azylu). Soud k tomu ze správního spisu vedeného ve věci manžela žalobkyně ověřil, že důvody pro udělení doplňkové ochrany u něj neměly primárně politickou povahu a lze očekávat, že jejich závažnost bude s postupem času oslabovat. Tím spíše lze přijmout hodnocení žalovaného, že pokud nebyla žalobkyně již dříve vystavena nepříznivému zacházení (manželství uzavřela v roce 2014, do ČR přicestovala

v roce 2016), je jeho výskyt v současné době spekulativní a bez opory v jakýchkoliv důvěryhodných podkladech pro rozhodnutí.

II. Kasační stížnost a vyjádření žalovaného

[8] Žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) napadla rozsudek krajského soudu kasační stížností z důvodů podle § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“). Předně namítala, že žalovaný i krajský soud nesprávně posoudili její žádost jako snahu o legalizaci pobytu. Stěžovatelce nemůže jít k tíži, že žádost podala až po určité době pobytu na území, neboť se nevyzná v českém právním řádu a nedokáže rozlišit mezi legalizací pobytu ve smyslu zákona o pobytu cizinců a ve smyslu zákona o azylu. Z judikatury Nejvyššího správního soudu vyplývá, že mezinárodní ochranu lze z azylově relevantních důvodů poskytnout i žadateli, který žádost podal zcela zjevně účelově. Krajský soud nijak nerefletoval, že stěžovatelka nemá povinnost podat žádost ihned, jak ostatně sám konstatoval.

[9] Žalovaný nezohlednil situaci v zemi původu ve vztahu k nebezpečí hrozcícímu ženám, resp. manželkám osob, kterým byla v zahraničí přiznána mezinárodní ochrana. Stěžovatelka může být ohrožena skutečností, že je spojována s osobou, která v zemi původu byla vystavena nebezpečí kvůli svým politickým projevům, a proto měl krajský soud vzít v potaz námitku neprovedení důkazu oddacím listem. Nadto jsou práva žen v Íránu velmi limitována ve všech aspektech. V zemi jejího původu se stále praktikuje trest smrti. Je komplikovaný rovněž návrat neúspěšných žadatelů o azyl. O zacházení s nimi není dostupných mnoho informací, ty existující však nejsou zcela pozitivní (hrozí jim fyzické násilí i smrt). Obtěžování, výhrůžkám či zatčení jsou vystaveni i rodinní příslušníci politicky aktivních osob či osob žijících v zahraničí.

[10] Ze správního spisu nijak nevyplývá, jaký vliv by postavení stěžovatelky coby manželky držitele doplňkové ochrany v ČR mohlo mít na situaci po jejím návratu. Stěžovatelka se domnívá, že její postavení manželky držitele doplňkové ochrany zakládá hrozbu nebezpečí vážné újmy. Nesouhlasí s názorem krajského soudu, že tuto skutečnost měla doložit sama, neboť to není objektivně možné. Pokud by následně žalovaný nevyvrátil věrohodnost jejího azylového příběhu, měl vycházet ze zásady v pochybnostech ve prospěch žadatele. Krajský soud měl napadené rozhodnutí zrušit také kvůli závěrům žalovaného o účelovosti manželství, neboť ovlivnil následné hodnocení jejího případu. Její manžel je veřejně známý sportovec a je obecně známo, že mu byla udělena mezinárodní ochrana. Žalovaný se měl rovněž zabývat subjektivním hlediskem vztahu stěžovatelky a jejího manžela, pojem „obavy“ v definici uprchlíka v sobě totiž nese subjektivní aspekt na straně žadatele.

[11] Stěžovatelka s krajským soudem rovněž nesouhlasí v tom, že absence problémů s vycestováním značí, že jí nehrozí vážná újma v případě návratu. Řízení ve věcech mezinárodní ochrany je specifické prospektivním rozhodováním – pokud v jejím případě k žádnému incidentu před jejím vycestováním nedošlo, nelze automaticky dovodit, že jí nyní po návratu nic nehrozí.

[12] Žalovaný v napadeném rozhodnutí nijak nezohlednil její soukromý a rodinný život ve smyslu čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (dále jen „Úmluva“), a neověřil tedy, zda by vycestování stěžovatelky mohlo být v rozporu s mezinárodními závazky ČR (vážná újma ve smyslu § 14a odst. 2 písm. d) zákona o azylu). Ani krajský soud se tímto pochybením nijak nezabýval. Samotné vycestování by přitom narušilo vazby mezi stěžovatelkou a jejím manželem a znamenalo by porušení čl. 8 Úmluvy.

[13] Stěžovatelka proto uzavřela, že pro výše uvedená pochybení měl krajský soud napadené rozhodnutí zrušit.

[14] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti zopakoval své přesvědčení o účelovosti žádosti i další tvrzení obsažená již v napadeném rozhodnutí. Odkázal na obsah správního spisu, ztotožnil se s napadeným rozsudkem a navrhl, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnost zamítl.

III. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[15] Nejvyšší správní soud při posuzování kasační stížnosti nejprve hodnotil, zda jsou splněny podmínky řízení, přičemž dospěl k závěru, že kasační stížnost má požadované náležitosti, byla podána včas a osobou oprávněnou. Důvodnost kasační stížnosti posoudil Nejvyšší správní soud v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal přitom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž je povinen přihlídnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.).

[16] Jednou z podmínek věcného přezkumu kasační stížnosti ve věci mezinárodní ochrany je její přijatelnost. Institut nepřijatelnosti a jeho dopady do soudního řízení správního Nejvyšší správní soud podrobně vyložil v usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, v němž interpretoval neurčitý právní pojem „*přesah vlastních zájmů stěžovatele*“. O přijatelnou kasační stížnost se dle uvedeného rozhodnutí může jednat v následujících typových případech: (1) kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec nebo nebyly plně vyřešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu; (2) kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně; (3) kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit judikaturní odklon; (4) pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele.

[17] Nejvyšší správní soud shledal, že kasační stížnost **je přijatelná**, neboť stěžovatelka v tomto případě namítá taková zásadní pochybení krajského soudu, která by mohla mít dopad do jejího hmotněprávního postavení a která nelze z hlediska posouzení přijatelnosti kasační stížnosti *prima facie* vyloučit. Jedná se zejména o nedostatečné shromáždění informací o zemi původu ve vztahu k existenci skutečného nebezpečí vážné újmy hrozícímu osobám, jejichž rodinným příslušníkům byla udělena doplňková ochrana v zahraničí, a o chybné posouzení existence hrozby skutečného nebezpečí vážné újmy vyplývající z nedostatečného zjištění skutkového stavu. Soud proto přistoupil k meritornímu posouzení věci a dospěl k závěru, že kasační stížnost **je důvodná**.

[18] Kasační soud předně podotýká, že námitky stran nebezpečí hrozícího v zemi původu ženám obecně a stran nezohlednění stěžovatelčina soukromého a rodinného života při hodnocení naplnění pojmu vážné újmy dle § 14a odst. 2 písm. d) zákona o azylu se poprvé objevily až v kasační stížnosti a nikoli již v žalobě. Dle § 104 odst. 4 s. ř. s. platí, že kasační stížnost není přípustná, *opírá-li se jen o důvody, které stěžovatel neuplatnil v řízení před soudem, jehož rozhodnutí má být přezkoumáno, ač tak učinit mohl*. Citované ustanovení brání uplatnění jiných právních námitek než těch, které byly včas uplatněny v řízení před krajským soudem, pokud je stěžovatel mohl uplatnit již v řízení před soudem prvního stupně. Proto se Nejvyšší správní soud uvedenými kasačními námitkami z důvodu jejich nepřipustnosti nezabýval.

[19] Nejvyšší správní soud se tedy v hodnocení důvodnosti kasační stížnosti zaměřil pouze na druhý tvrzený důvod, pro který se stěžovatelka domnívá, že jí měla být udělena doplňková ochrana. Tím je její postavení manželky, resp. obecně rodinného příslušníka osoby, které byla v zahraničí udělena doplňková ochrana, a z toho plynoucí eventuální hrozba skutečného nebezpečí vážné újmy. Stěžovatelka namítá, že nebyl náležitě zjištěn skutkový stav,

že žalovaný i krajský soud chybně posoudili věrohodnost jejího azylového příběhu i účelovost její žádosti a chybně je i na těchto podkladech a úvahách provedené hodnocení toho, zda existuje skutečné nebezpečí stěžovatelkou popisované újmy.

[20] Podle § 14a odst. 1 zákona o azylu se doplňková ochrana udělí cizinci, který nesplňuje důvody pro udělení azylu, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že v jeho případě jsou důvodné obavy, že pokud by byl cizinec vrácen do státu, jehož je státním občanem, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, do státu svého posledního trvalého bydliště, by mu brožilo skutečné nebezpečí vážné újmy podle odstavce 2 a že nemůže nebo není ochoten z důvodu takového nebezpečí využít ochrany státu, jehož je státním občanem, nebo svého posledního trvalého bydliště.

[21] Podle § 14 a odst. 2 téhož zákona se za vážnou újmu považuje a) uložení nebo vykonání trestu smrti, b) mučení nebo nelidské či ponižující zacházení nebo trestání žadatele o mezinárodní ochranu, c) vážné obrožování života civilisty nebo jeho lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situaci mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu, nebo d) pokud by vycestování cizince bylo v rozporu s mezinárodními závazky České republiky.

[22] Pro žadatele o azyl je mnohdy takřka nemožné, aby své pronásledování či existenci vážné újmy prokázali jinak než svojí věrohodnou výpovědí. Proto se řízení o udělení mezinárodní ochrany vyznačuje specifickým rozložením důkazního břemene. Je nesporné, že břemeno tvrzení stíhá v řízení o udělení mezinárodní ochrany samotného žadatele, jehož úspěch ve věci je podmíněn mimo jiné tím, zda tvrdí okolnosti nasvědčující možnému zásahu do jeho lidských práv. Pokud jde ovšem o břemeno důkazní, to je již výrazněji rozloženo mezi žadatele o mezinárodní ochranu a správní orgán. Prokazovat jednotlivá fakta je povinen primárně žadatel, nicméně správní orgán je povinen zajistit k žádosti o mezinárodní ochranu veškeré dostupné důkazy. Správní orgán nese odpovědnost za náležité zjištění reálií o zemi původu (srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 12. 2005, č. j. 6 Azs 235/2004 – 5, a ze dne 27. 3. 2008, č. j. 4 Azs 103/2007 – 63).

[23] Povinností správního orgánu rozhodujícího o žádosti o udělení mezinárodní ochrany je opatřit si takové informace o zemi původu, které jsou v maximální možné míře: 1) relevantní, 2) důvěryhodné a vyvážené, 3) aktuální a ověřené z různých zdrojů a 4) transparentní a dohledatelné (viz rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 7. 2008, č. j. 5 Azs 55/2008 – 71, či ze dne 4. 2. 2009, č. j. 1 Azs 105/2008 - 81, č. 1825/2009 Sb. NSS).

[24] Stěžovatelka během řízení před žalovaným mj. uvedla, že v případě návratu do země původu ji iránské státní orgány mohou zadržet, poslat ji do vazby a prostřednictvím těchto aktivit nutit jejího manžela, aby se vrátil do Íránu. Z její výpovědi je zřejmé, čeho se obává, unesla tedy břemeno tvrzení. Svá tvrzení nebyla povinna doložit důkazy, pokud je neměla k dispozici. Naopak povinností žalovaného bylo zajistit veškeré dostupné důkazy, které by stěžovatelčiny obavy potvrdily, nebo naopak vyvrátily. Takovými důkazy jsou informace o zemi původu, které jsou nejen důvěryhodné a vyvážené, aktuální a ověřené z různých zdrojů a transparentní a dohledatelné, ale také relevantní ve vztahu k získání přehledu o tom, jak je po návratu do Íránu zacházeno s osobami, které jsou blízkými rodinnými příslušníky držitele doplňkové ochrany v zahraničí či obecněji osob nacházejících se v situaci, pro kterou byla manželovi stěžovatelky udělena doplňková ochrana.

[25] Této povinnosti však žalovaný nedostál. Do spisu založil zprávu Ministerstva vnitra Velké Británie: Írán – Nezákonné vycestování ze země (z února 2019), výroční zprávu Amnesty International (z února 2018) a Human Rights Watch (z ledna 2018) a také informace žalovaného nazvané Bezpečnostní a politická situace v zemi (ze srpna 2018). První

ze zmiňovaných dokumentů se sice podrobně věnuje postavení osob, které nezákonně vycestovaly z Íránu, to však nedopadá na případ stěžovatelky. O situaci osob, jejichž rodinným příslušníkům byla udělena mezinárodní ochrana v zahraničí či jejichž rodinní příslušníci se dopouštějí činností, pro které byla udělena manželovi stěžovatelky, se v dokumentu nelze dočíst nic. Ostatně i z odůvodnění napadeného rozhodnutí je zřejmé, že se žalovaný zabýval pouze postavením stěžovatelky coby neúspěšné žadatelky o mezinárodní ochranu navracející se zpět do Íránu. Ze zbylých třech zpráv vyplývají informace o běžném mučení při výsleších, extenzivním uplatňování trestu smrti, o omezování svobody pohybu občanů, absenci spravedlivého soudního procesu či povinnosti mužského doprovodu pro ženy.

[26] Z podkladů založených ve správním spise ani z odůvodnění rozhodnutí žalovaného tedy nijak nevyplývá, že by se žalovaný jakkoli pokusil zjistit, jak je po návratu do Íránu zacházeno s osobami, které jsou blízkými rodinnými příslušníky držitelů mezinárodní ochrany či obecněji osob nacházejících se v situaci, pro kterou byla taková ochrana udělena manželovi stěžovatelky. Žalovaný například mohl vyhledat v dostupných databázích relevantnější informace nebo se obrátit s konkrétním dotazem na velvyslanectví ČR v zemi původu stěžovatelky; to však neučinil. Nedostál tak své povinnosti zajistit k žádosti stěžovatelky o mezinárodní ochranu veškeré dostupné důkazy a neunesl tak odpovědnost za náležité zjištění relevantních reálií o zemi původu.

[27] Žalovaný v odůvodnění rozhodnutí rovněž uvede, z jakého důvodu udělil manželovi stěžovatelky doplňkovou ochranu. Od této skutečnosti se totiž může odvíjet postoj íránské státní moci vůči stěžovateli. Hrozba skutečného nebezpečí vážné újmy nemusí být způsobena pouze samotnou skutečností, že jejímu manželovi jiný stát udělil doplňkovou ochranu, ale také jeho potenciálními aktivitami, které k udělení doplňkové ochrany vedly. Ozřejnění jeho azylového příběhu je proto zásadní nejen pro žalovaného samotného (aby si stanovil, jaké informace o zemi původu má vyhledat), ale i pro řádné zdůvodnění jeho rozhodnutí.

[28] Teprve na podkladu takto doplněných informací bude žalovaný hodnotit azylový příběh stěžovatelky a věrohodnost její výpovědi. Při tomto hodnocení neopomene, že věrohodná výpověď stěžovatelky je pak dostatečným důkazním prostředkem, kterým prokazuje hrozbu skutečného nebezpečí vážné újmy. Pokud bude mít žalovaný ohledně předestřeného příběhu pochybnosti, je na něm, aby shromáždil všechny dostupné důkazy, které věrohodnost výpovědi vyvracejí či zpochybňují (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 12. 2005, č. j. 6 Azs 235/2004 - 57). Žalovaný také neopomene, že pokud se stěžovatelka po celou dobu řízení ve věci mezinárodní ochrany držela jedné dějové linie a její výpovědi lze i přes drobné nesrovnalosti označit za konzistentní a za souladné s dostupnými informacemi o zemi původu, je třeba z její výpovědi vycházet (srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 7. 2008, č. j. 2 Azs 49/2008 - 83, ze dne 30. 9. 2008, č. j. 5 Azs 66/2008, a ze dne 24. 8. 2017, č. j. 1 Azs 227/2017 - 36).

[29] Nejvyšší správní soud taktéž připomíná, že specifikem řízení ve věci mezinárodní ochrany je rovněž pravidlo „v případech pochybností ve prospěch žadatele o mezinárodní ochranu“ (*benefit of the doubt*). Jsou-li dány skutečnosti, na základě nichž lze předpokládat, že k porušení základních lidských práv a svobod stěžovatelky by mohlo s ohledem na její postavení dojít, a žalovaný nemá dostatek důkazů o tom, že tomu tak nebylo či nemohlo by v budoucnu být, pak tyto skutečnosti musí v situaci důkazní nouze zohlednit, a to ve prospěch stěžovatelky (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 2. 2004, č. j. 6 Azs 50/2003 - 89). Důkazní standard přiměřené pravděpodobnosti se aplikuje nejen

v rámci celkové úvahy o pravděpodobnosti pronásledování, ale nutně i na posouzení věrohodnosti jednotlivých dílčích tvrzení stěžovatelky, která jsou posléze podkladem této celkové úvahy. To znamená, že pokud je přiměřeně pravděpodobné, že daná událost proběhla tak, jak tvrdí stěžovatelka, žalovaný musí toto tvrzení vzít v potaz při celkovém posouzení žádosti o mezinárodní ochranu. Žalovaný může zcela vyloučit z celkového posouzení pouze ta fakta, u nichž je postaveno téměř najisto, že se nestaly (tj. neexistuje ani přiměřená pravděpodobnost, že k nim došlo). Ostatní tvrzení musí být součástí celkového posouzení rizika hrozby skutečného nebezpečí vážné újmy, kde jim bude přisouzena váha podle míry pravděpodobnosti, s jakou lze soudit, že odpovídají skutečnosti (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 1. 2018, č. j. 10 Azs 254/2017 – 40).

[30] Věrohodnost tvrzení stěžovatelky může nicméně opravdu oslabovat skutečnost, že stěžovatelka žádost podala až poté, co uplynula platnost jejího víza, jak správně uvedl krajský soud. Krajský soud rovněž správně konstatoval, že tato skutečnost sama o sobě nevyklučuje stěžovatelku z možnosti požívat mezinárodní ochranu, splňuje-li zákonem stanovené podmínky pro její udělení, jak Nejvyšší správní soud konstatoval již v rozsudku ze dne 18. 5. 2011, č. j. 5 Azs 6/2011 - 49. Z něj mj. plyne, že skutečnost, že stěžovatelku vedla k podání žádosti o udělení mezinárodní ochrany také snaha o legalizaci pobytu na území ČR, nepostačuje sama o sobě k neudělení mezinárodní ochrany, neboť ta ještě nevyklučuje, že stěžovatelka by v případě navrácení do této země čelila skutečnému nebezpečí vážné újmy zakládajícímu nárok na doplňkovou ochranu. Toto pochybení žalovaného však napravil již krajský soud. Rovněž správně korigoval tvrzení žalovaného o účelovosti manželství stěžovatelky a jejího manžela a vyjádřil se také k údajnému neprovedení důkazu oddacím listem. V této části tedy kasační stížnost není důvodná.

[31] To však nic nemění na závěru Nejvyššího správního soudu o tom, že napadené rozhodnutí nevychází z náležitě zjištěného skutkového stavu a že povinností krajského soudu bylo jej zrušit. Pakliže tak neučinil a rozhodnutí žalovaného naopak potvrdil, zatížil svůj postup vadou podle § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. Vzhledem k tomu, že krajský soud by nemohl zjištěné nedostatky napravit, zrušil Nejvyšší správní soud vedle rozsudku krajského soudu i napadené rozhodnutí. V dalším řízení bude na žalovaném, aby obstaral relevantní informace o zemi původu (v souladu s body 23, 24 a 26 tohoto rozsudku), které mu umožní azylový příběh stěžovatelky řádně vyhodnotit.

IV. Závěr a náklady řízení

[32] Soud shledal kasační stížnost důvodnou, a proto napadený rozsudek krajského soudu zrušil. Vzhledem k tomu, že vytýkané vady nejsou odstranitelné v řízení před krajským soudem, ale lze je odstranit toliko v řízení před žalovaným, zrušil soud současně i rozhodnutí žalovaného [§ 110 odst. 2 písm. a) s. ř. s.], který je v dalším řízení vázán právním názorem Nejvyššího správního soudu.

[33] Za této situace je soud povinen rozhodnout kromě nákladů řízení o kasační stížnosti i o nákladech řízení, které předcházelo zrušenému rozhodnutí krajského soudu (§ 110 odst. 3 věta druhá s. ř. s.). Výroky o náhradě nákladů řízení vycházejí z § 60 odst. 1 věta první ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatelce, která měla ve věci plný úspěch, dle obsahu spisů žádné uplatnitelné náklady v řízení o žalobě ani o kasační stížnosti nevznikly. Žalovaný ve věci procesně úspěšný nebyl, náhrada nákladů řízení mu proto nenáleží.

[34] Usnesením ze dne 4. 6. 2020, č. j. 1 Azs 177/2020 - 35, ustanovil Nejvyšší správní soud stěžovatelce zástupkyní pro řízení o kasační stížnosti advokátku Mgr. Pavlínu

Malíkovou. V takovém případě platí hotové výdaje a odměnu za zastupování stát (§ 35 odst. 10 ve spojení s § 120 s. ř. s.). Nejvyšší správní soud přiznal zástupkyni stěžovatelky odměnu za jeden úkon právní služby (příprava a převzetí zastoupení) podle § 11 odst. 1 písm. b) ve spojení s § 9 odst. 4 a § 7 bod 3 vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve výši 3.100 Kč a náhradu hotových výdajů ve výši 300 Kč (§ 13 odst. 4 advokátního tarifu). Odměna za zastupování a náhrada hotových výdajů tedy činí celkem 3.400 Kč. Tato částka bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu ve lhůtě 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 14. ledna 2021

JUDr. Josef Baxa
předseda senátu